

II Ogólnopolskie Forum Placówek Doskonalenia Nauczycieli

„Od dialogu edukacyjnego do sieci współpracy i samokształcenia”

Gdańsk, 19 – 20 maja 2015 roku

Chcemy Państwa zaprosić do dialogu – w podwójnym sensie.

Po pierwsze, chcemy, aby nasze Forum było miejscem wspólnej, ożywionej i bogatej w rezultaty rozmowy. Gdańsk jest przecież miejscem, w którym dialog społeczny okazał się już niejednokrotnie silniejszy i bardziej owocny niż struktury naciskające na ludzi z wielką mocą. Chcemy zatem wykorzystać tradycje tego miejsca i zachęcić Państwa do czynnego udziału w II Ogólnopolskim Forum Placówek Doskonalenia Nauczycieli. Po drugie, chcemy Państwa zaprosić do rozważenia dialogu jako formy organizacji systemu oświaty, która może zainicjować oddolny ruch podnoszenia jakości edukacji.

Od jakiegoś już czasu próbujemy w województwie pomorskim inicjować dialog edukacyjny według pewnego pomysłu, którego istotą są: sieciowanie ludzi edukacji, organizowanie spójności systemu, budowanie wspólnych strategii działania, poszerzanie widzenia kwestii edukacyjnych oraz zmiana kultury edukacji.

Po pierwsze zatem, dialogowanie o edukacji w regionie pomaga społeczności oświatowej poznać się wzajemnie, spotkać się ze sobą, posłuchać się, doświadczyć zbieżności problemów, z którymi borykają się inni oraz poznać różne sposoby radzenia sobie z tymi problemami. Tworzy się w ten sposób kapitał społeczny ludzi edukacji, którzy poznają się wzajemnie i poszerzają – w ten sposób – zasób kontaktów i wiedzy, gotowych do uruchomienia w konkretnych sytuacjach problemowych. Dialog byłby zatem odpowiedzią na systematycznie niewykorzystywanie potencjału tkwiącego w różnorodnych zasobach ludzkich oświaty w regionie, a także stanowiłby okazję do uruchamiania współpracy różnych środowisk zaangażowanych w oświatę (szkoły, uczelnie, poradnie, biblioteki, placówki doskonalenia, jst, ngo etc.).

Po drugie, powstanie sieci dialogu o edukacji w regionie miałoby służyć nawiązywaniu i koordynowaniu bieżącej współpracy między kolejnymi szczeblami systemu oświaty, której celem byłaby spójność działań edukacyjnych. Widzimy zatem w dialogu edukacyjnym szansę – na przykład – na powoływanie zespołów łączących nauczycieli tego samego przedmiotu na różnych szczeblach, którzy lokalnie i regionalnie koordynowaliby swoją pracę, umawiając się na wspólne rozwiązania programowe, czy metodyczne. Widzimy tutaj także możliwość ściślejszej współpracy szkół z uczelniami w tym zakresie.

Po trzecie, otwarty na różne środowiska i żywy dialog edukacyjny daje szansę na opracowywanie wspólnie uzgodnionych, długofalowych strategii rozwoju oświaty w regionie. Szeroko prowadzony dialog może zatem doprowadzić do wypracowania zasad i priorytetów w zakresie inwestowania, zarządzania i administrowania oświatą, co do których w szeroko pojętym środowisku oświatowym istnieje zgoda.

Po czwarte, dialog daje nam wszystkim szansę uczyć się od siebie. Wszyscy mamy świadomość, że „ta sama” sprawa w oświacie wygląda inaczej dla dyrektora szkoły, inaczej dla nauczyciela, inaczej dla rodzica, a jeszcze inaczej dla ucznia. Co innego w szkole widzi kurator, co innego organ prowadzący, a jeszcze co innego współpracujący z nią przedsiębiorca. Jedynie dialog edukacyjny daje nam szansę na zetknięcie tych perspektyw i wzajemne uczenie się. Jedynie we wspólnej rozmowie możemy dostrzec z jak bardzo złożonymi sprawami mamy do czynienia, i jaka decyzja w ich zakresie będzie najbardziej rozsądna.

Po piąte wreszcie, dialogowanie może się udać tylko jeśli rozmówcy ufają sobie, szanują swoje kompetencje i zakładają, że wszystkim idzie o dobrą edukację. W dialogu liczy się argument, a nie strona, która go podnosi. To oznacza, że wszyscy są jednakowo zaproszeni do myślenia o przedmiocie rozmowy oraz, że od każdego zależeć może to, czy podjęta decyzja będzie najlepsza z możliwych. Jeśli uda się zagwarantować sprawczość takiego dialogu, jeśli debatujący doświadczą, że ich rozmowa ma sens, że coś zmienia w ich życiu, to będzie to w nich kształtować poczucie autonomii i obywatelskiej odpowiedzialności za edukację. Jest szansa, że będzie to sprzyjało uwolnieniu ludzkich potencjałów w systemie oświaty – które dotąd są uśpione lub stłumione. Dlatego dialog może mieć również niebagatelne znaczenie dla przechodzenia do innowacyjnych form kształcenia, opartych właśnie na autonomicznych, twórczych i partnerskich relacjach uczniów i nauczycieli.

Ponieważ próbujemy tworzyć taką właśnie Sieć Dialogu o Edukacji, chcemy ten pomysł z Państwem przedyskutować i podzielić się doświadczeniami z naszej dotychczasowej pracy. Gdzie jeszcze leży potencjał dialogowania o edukacji? Jakie niebezpieczeństwa trzeba brać pod uwagę? Jak zabierać się do organizowania tego dialogu? Co koniecznie musimy zrobić, żeby nam się udało?

Do dialogu o tych sprawach chcemy Państwa serdecznie zaprosić.

dr Piotr Zamojski

Instytut Pedagogiki Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego